

НАВЧАЛЬНА КОМП'ЮТЕРНА ПРОГРАМА «РЕГБІ-13» ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В РЕГБІЛІГ

Подоляка О. Б., Пасько В. В.
Харківська державна академія фізичної культури

Анотація. Представлено авторську навчальну комп'ютерну програму «Регбі-13» для допомоги фахівцям з регбіліг в організації та управлінні навчально-тренувальним процесом. Програма розрахована на всі вікові групи спортсменів та містить наступні розділи: навчальна, технічна, тактична та фізична підготовка, правила гри та словник спеціальних термінів. Програма розміщена у всесвітній мережі Internet на сайті Української Федерації Регбіліг (www.rugby13.org.ua).

Ключові слова: регбі, навчально-тренувальний процес, комп'ютерна програма, організація, управління.

Аннотация. Подоляка О. Б., Пасько В. В. **Обучающая компьютерная программа «Регби-13» для усовершенствования учебно-тренировочного процесса в регбилиг.** Представлена авторская учебная компьютерная программа «Регби-13» для помощи специалистам по регбилиг в организации и управлении учебно-тренировочным процессом. Программа рассчитана на все возрастные группы спортсменов и содержит следующие разделы: обучающая, техническая, тактическая и физическая подготовка, правила игры и словарь специальных терминов. Программа размещена во всемирной сети Internet на сайте Украинской Федерации Регбилиг (www.rugby13.org.ua).

Ключевые слова: регби, учебно-тренировочный процесс, компьютерная программа, организация, управление.

Abstract. Podolyaka O., Pas'ko V. **Educational computer programs «rugby-13» for perfection of educational-training process in Rugby League.** The author's on-line computer tutorial «Rugby-13» program is presented for a help specialists on Rugby League in organization and educational-training process control. The program is designed for all of age-dependent groups of sportsmen and contains the followings sections: educational, technical, tactical and physical preparation, game rules and vocabulary of the special terms. The program is placed in the world network of Internet on the site of Ukrainian Federation Rugby League (www.rugby13.org.ua).

Key words: rugby, educational-training process, computer program, organization, management.

Постановка проблеми. Одним з більш перспективних напрямків використання потенціалу інформаційних засобів навчання є інформатизація навчально-тренувального процесу, що підвищує ефективність тренувального процесу в спортивних іграх узагалі та у регбі, зокрема, як у одного з найменш досліджених видів контактних спортивних ігор.

Комп'ютерні технології дозволяють управляти навчально-тренувальним процесом та оптимізувати процес отримання потрібної інформації. Тому в останні роки спостерігається значна зацікавленість до розробки та впровадження комп'ютерних програм у навчально-тренувальний процес [1–4; 7]. У зв'язку з цим своєчасною потребою є наукове обґрунтування розробки та використання комп'ютерних програм для допомоги фахівцям з регбіліг.

Результати проведеного опитування фахівців дозволили встановити, що більшість представників федерації вважають, що регбіліг є новим видом спорту для України, який швидко набуває популярності й потребує підготовки тренерсько-викладацького складу та науково-методичного обґрунтування

навчально-тренувального процесу, систематизації наявних матеріалів для тренерів, суддів та спортсменів. Тому вони вважають доцільною та актуальною потребою в умовах сучасного стану розвитку тренувального процесу використання комп'ютерних технологій у навчально-тренувальному процесі в регбіліг [2; 4]. За їх розрахунками, впровадження цієї програми сприятиме підвищенню спортивної майстерності спортсменів та рівню виступу українських команд на змаганнях різного рівня.

Інформаційні технології мають великі можливості у вирішенні питань управління та оптимізації навчально-тренувального процесу з регбі. Однак проведений аналіз свідчить, що методичних розробок та матеріалів для проведення навчально-тренувальних занять з регбіліг досить мало або взагалі немає. Тому тренери користуються пошуком інформації в Internet з таких видів навчально-тренувальної підготовки, як технічна, тактична та фізична підготовка. Більшість тренерів та суддів вважає, що для досягнення високих результатів у даному виді спорту необхідне доведення різних напрямків підготовки до досконалості. Навчальна комп'ютерна програма, на думку представників

© Подоляка О. Б., Пасько В. В., 2011

федерації, могла б допомогти в досягненні цієї мети.

Саме ця проблема привернула нашу увагу та спонукала до розробки навчальної комп'ютерної програми «Регбі-13» для допомоги фахівцям в організації та управлінні навчально-тренувальним процесом.

Мета роботи – розробка навчальної комп'ютерної програми «Регбі-13» для вдосконалення управління навчально-тренувальним процесом у регбіліг.

Виклад основного матеріалу. У своєму арсеналі регбі має багато силових прийомів, які полягають у контактній взаємодії з партнерами та протиборстві з суперниками. В той же час гра є достатньо інтелектуальною, у зв'язку з тим, що в ній використовується значна кількість технічних елементів і тактичних прийомів [5; 6]. Стає очевидним, що подальше підвищення результатів можливе завдяки вдосконаленню процесу техніко-тактичної та фізичної підготовки. Все це буде спонукати не тільки до покращення рівня практичних умінь та навичок фахівців галузі, але й модернізації навчально-тренувального процесу в регбіліг.

За результатами опитування і анкетування, що проводилося серед представників і фахівців регбі в Україні, були сформульовані наступні вимоги до комп'ютерної програми: програма повинна містити в собі базу знань з різних видів підготовки (технічної, тактичної та фізичної); тактичні схеми; спеціальні вправи; правила гри; програму початкової підготовки спортсмена, що в кінцевому результаті повинно привести до зростання спортивних результатів у регбіліг; мати зручний інтерфейс та структуру програми; повинна бути сумісною з операційною системою Microsoft Windows, що дозволяло б її

використання фахівцями, які мають лише знання загальних основ комп'ютерної грамоти.

Вивчивши усі побажання фахівців, наша програма була розроблена за допомогою текстового редактора HTML – EditPlus Text Editor, що дає змогу використовувати її у всесвітній мережі Internet. Програма стала однією з небагатьох, яка розміщена на сайті спортивної федерації.

Програма складається з чотирьох блоків: «Інформаційний блок роботи з програмою та зміст», «Вибір виду підготовки», «Підбір вправ» та «Редагування і друк вибраного матеріалу».

Програма має наступні можливості:

- знайомити користувача з роботою та функціонуванням програми;
- використовувати інформаційний блок, а саме використання правил та різних методик підготовки регбістів у навчально-тренувальному процесі;
- створювати і накопичувати базу даних з різних видів підготовки;
- планувати навчально-тренувальний матеріал, вибираючи потрібні вправи, які відповідають меті та завданню заняття;
- редагувати та виводити на друк підібрані в результаті пошуку вправи.

Програму запускає будь-який Інтернет браузер, який встановлений у системі комп'ютера. На сайті Української Федерації Регбіліг (УФРЛ) (www.rugby13.org.ua) після вибору меню «Обучение» ми потрапляємо до головного вікна навчальної комп'ютерної програми «Регбі-13» (рис. 1), де користувач може ознайомитись з роботою програми та змістом з таких видів підготовки: начальна, технічна, тактична та фізична підготовки, а також словник спеціальних тер-

Подолька О. Б., Пасько В. В. НАВЧАЛЬНА КОМП'ЮТЕРНА ПРОГРАМА «РЕГБІ-13»: ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Рис. 1. Головне вікно програми

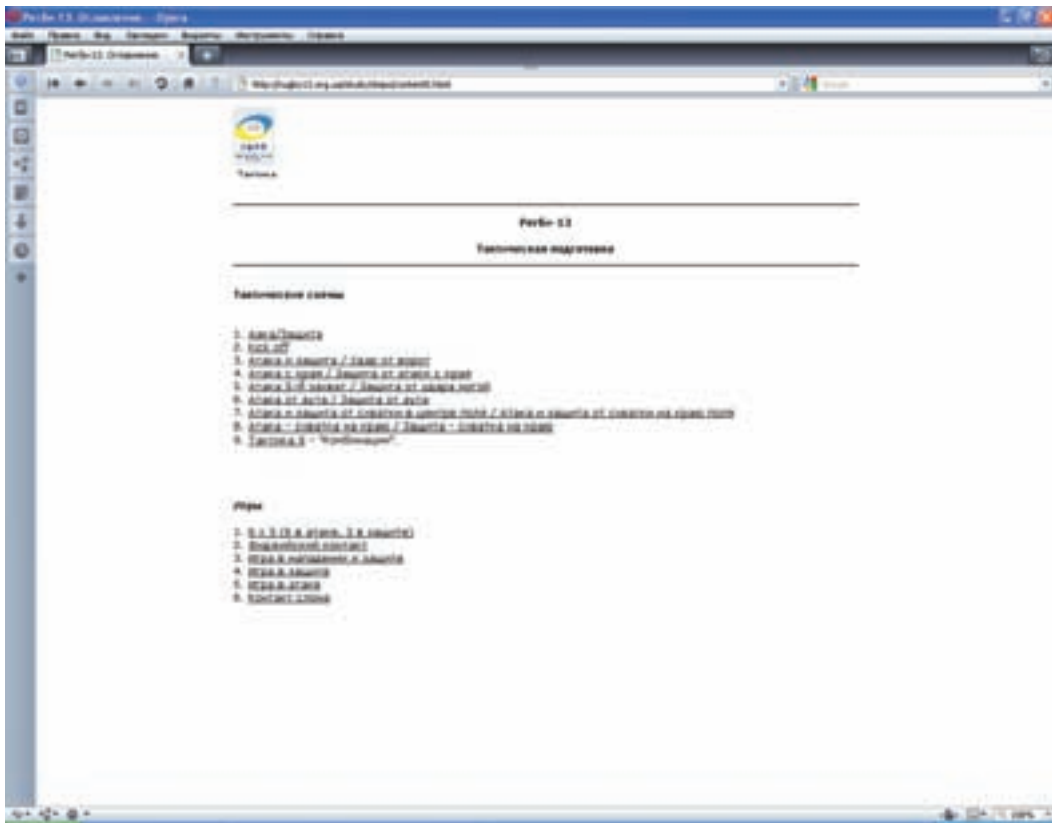

Рис. 2. Вікно вибору вправ

Рис. 3. Робоче вікно (навчальна підготовка)

мінів та правила гри, також пропонується обрати той вид підготовки, який потрібен фахівцю.

Після введення потрібних параметрів (розділу підготовки) на екрані комп'ютера з'являється вікно вибору вправ, які відповідають заданим вимогам (рис. 2).

Залишається тільки обрати вправи за завданням тренування.

Так, навчальна підготовка охоплює фундаментальні положення гри, які необхідно вивчати і розвивати на всіх рівнях підготовки (рис. 3). У цьому роз-

швидкість польоту м'яча, швидкі переміщення гравців, раптова зміна ігрових ситуацій, тому в програмі представлені спеціальні відеоролики з переміщенням позначок гравців по полю (рис. 4). У тактичній підготовці до гри можна дізнатися про найбільш вигідне використання ігрового поля й розташування гравців на ньому.

Удосконалення регбіліг пред'являє високі вимоги дорухових здібностей та функціональних можливостей спортсмена. Все це потребує всебічного виховання фізичних якостей регбіста – сили, швидкості, витривалості, координаційних здібностей, гнучкості. У «Фізичній підготовці» можна ознайомитися з основними видами тренувань регбістів, а також дізнатися про оптимальні режими, яких дотримуються спортсмени (рис. 5).

У програмі існує словник спеціальних термінів, які застосовуються гравцями на полі, а також у двадцяти розділах представлені правила гри, методичні вказівки для суддів та жести суддів.

Коли вправа остаточно підібрана користувачем, з'являється вікно з назвою вправи, метою завдання, вказівками для тренера, вимогами та відеороликом або схемою (рис. 6), що робить програму досить

зручною у використанні.

Таким чином, навчальна комп'ютерна програма «Регбі-13» охоплює усі сторони підготовки, які необхідно вивчати та розвивати на всіх етапах підготовки з регбіліг, а також розрахована на всі вікові групи.

Використання та застосування цієї програми дає змогу кожному тренеру та гравцю можливість підвищувати свій рівень, роблячи прогресивні кроки і в той же час зберігаючи основні базові навички.

Висновки: Розроблена навчальна комп'ютерна програма призначена для вдосконалення управління навчально-тренувальним процесом у регбіліг. Вона може бути рекомендована як допоміжний матеріал у побудові навчально-тренувального процесу тренерам, суддям та спортсменам, а також може бути застосована як додатковий матеріал на практичних заняттях та при самостійному вивченні курсу «Основи програмування». Навчальна комп'ютерна програма «Регбі-13» була презентована на семінарі Української Федерації Регбіліг та отримала схвальну оцінку.

Перспективи подальших досліджень полягають у впровадженні навчальної комп'ютерної програми «Регбі-13» в навчально-тренувальний процес з регбіліг з метою підвищення його якості та ефективності.

Рис. 6. Робоче вікно (передача м'яча з землі)

Література:

1. Ашанин В. С. Разработка и использование электронных словарей в образовательном процессе подготовки специалистов по физическому воспитанию и спорту / В. С. Ашанин, Е. В. Церковная // Слобожанський науково-спортивний вісник: [зб. наук. пр.]. – Харків : ХДАФК, 2009. – № 3. – С. 234–237.
2. Пасько В. В. Використання комп'ютерних технологій у навчально-тренувальному процесі у контактних ігрових видах спорту (на прикладі регбі) / Пасько В. В. // Слобожанський науково-спортивний вісник: [зб. наук. пр.]. – Харків : ХДАФК, 2010. – № 2. – С. 117–120.
3. Подоляка А. Є. Використання комп'ютерної програми для планування рухливих ігор у фізичному вихованні дошкільників / Подоляка А. Є. // Слобожанський науково-спортивний вісник: [зб. наук. пр.]. – Харків :

ВИКОРИСТАННЯ БІОМЕХАНІЧНИХ, ІНФОРМАЦІЙНИХ ЗАСОБІВ І ТЕХНОЛОГІЙ У ФКІС

ХДАФК, 2010. – № 2. – С. 120–123.

4. Подоляка О. Б. Доцільність використання комп'ютерних технологій у регбі / О. Б. Подоляка, В. В. Пасько // Україна наукова : [матеріали VII всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 20–22 грудня 2010 р.]. – К., 2010. – Ч. 8. – С. 28–29.

5. Подоляка О. Б. Методические основы подготовки команд по регбі-7 в ВУЗах Украины / О. Б. Подоляка, А. А. Мартиросян // Проблемы и перспективы развития спортивных игр и единоборств в высших учебных заведениях : [сб. ст. электронная науч. конф., г. Харьков, 15 января 2005 г.] / [под ред. С. С. Ермакова]. – Харьков : ХГАДИ, 2005. – С. 114–115.

6. Подоляка О. Б. Основні складові системи модульного навчання і контролю базовим елементам регбі у вищому навчальному закладі / Подоляка О. Б. // Проблемы и перспективы развития спортивных игр и единоборств в высших учебных заведениях : [сб. ст. электронная науч. конф., г. Харьков, 7 февраля 2006 г.] / [под ред. С. С. Ермакова]. – Харьков : ХГАДИ, 2006. – С. 114–118.

7. Хоменко І. М. Тестова комп'ютерна програма контролю фахово-термінологічної компетентності майбутніх учителів фізичної культури / І. М. Хоменко, І. Д. Глазирін // Слобожанський науково-спортивний вісник : [зб. наук. пр.]. – Харків : ХДАФК, 2011. – № 2. – С. 192–196.